SINONIMIA ÎN TERMINOLOGIA BIOMEDICALĂ DE ORIGINE ENGLEZĂ

Synonymy in the English Biomedical Terminology

Oana BADEA[1]

Abstract

Biomedical terminology in Romanian has been enriched quite a lot lately, not only due to the significant influence of the English language, but also because of the relationships that have been developing among the terms already existing in the language and the new ones. Thus, the present study comprises the analysis on Romanian medical terms of English origin and their aboriginal synonymous correspondents in the Romanian medical terminology. The dictionnaries used to select the synonimous pairs of medical terms were the Medical Dictionary (2007) and The Great Dictionary of Neologisms (2007).

Keywords: biomedicine, terminology, the English language, influence, synonymy

1. Sinonimia – caracteristici generale

Limba reprezintă un sistem de semne organizat pe mai multe nivele pentru a oferi vorbitorului structuri, posibilităţi şi opoziţii funcţionale, pentru ca acesta să poată alege numai ceea ce consideră necesar pentru exprimarea ideilor sale la un moment dat. Astfel, mecanismul vorbirii trebuie să fie corelat cu cel al gândirii; de aceea, pentru ca un termen anume să poată exprima o idee, sunt necesare două momente: 1) analiza termenului dat printr-un raport sintagmatic şi 2) folosirea unuia sau mai multor termeni printr-un raport asociativ (Saussure, 1998 : 142). În timpul vorbirii, subiectul recurge la o selecţie din totalitatea mijloacelor de expresie, postulând astfel, **sinonimia**. Totuşi, selectarea unui anumit termen nu ţine doar de un singur nivel al limbii, aceasta din urmă fiind concepută ca un sistem care implică relaţii de interdependenţă între compartimentele ei. Putem afirma că sinonimia reprezintă *transmiterea aceleiaşi informaţii de către două sau mai multe structuri diferite.*

Pentru a putea defini **sinonimia**, este necesar să se urmărească două direcţii: una semantică şi alta structurală. Definiţiile de tip semantic prezintă sinonimele ca fiind „două expresii (cuvinte, grupuri de cuvinte, enunţuri) cu formă diferită şi cu acelaşi sens" (Ducrot, Schaeffer, 1996 : 310). În lingvistica românească, sinonimele sunt definite ca şi „complexe sonore diferite, dar cu acelaşi înţeles sau cuvinte diferite ca formă, dar apropiate sau identice ca sens" (Graur, Stati, Wald, 1971 : 267). Tot Graur, Stati, Wald (1971 : 267) prezintă o altă definiţie de tip semantic a sinonimelor ca fiind „semnificaţi diferiţi care exprimă aproximativ acelaşi semnificat". Deşi folosesc modalităţi de

[1] Teaching Assistant, University of Medicine and Pharmacy, Craiova

BDD-A3069 © 2011 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:06 UTC)

exprimare diferite, majoritatea lingviştilor ajung la un conses, şi anume acela că sinonimele lexicale reprezintă *corpuri fonetice diferite, dar care transmit aceeaşi informaţie.*

În ceea ce priveşte definirea structurală a sinonimiei, aceasta se bazează în primul rând pe principiul **comutabilităţii**. Lingvistica generală prezintă sinonimele ca având două direcţii diferite: „doi termeni sunt sinonimi atunci când au posibilitatea de a se substitui unul pe celălalt într-un singur enunţ izolat sau în toate contextele" (DLSL, 1994). Principiul comutabilităţii a fost utilizat şi în linvistica românească pentru definirea sinonimelor lexicale din punct de vedere structural, astfel: sinonimele reprezintă „atât cuvinte cu sensuri absolut identice, cât şi cuvinte cu sensuri apropiate, ce permit substituirea lor în anumite contexte, fără a se pierde din vedere identitatea obiectului desemnat" (Şerban, Evseev, 1978 : 191).

Cele două direcţii menţionate mai sus se regăsesc în literatura de specialitate şi îmbinate, sub forma sinonimelor ce reprezintă „unităţi lexicale diferite cu acelaşi semnificat şi substituibile unele celorlalte" (DLSL, 1994). Precizăm că acest punct de vedere îl găsim cel mai convenabil pentru definirea cât mai clară a sinonimelor.

2. Sinonimia în terminologia românească (cu aplicaţie la cea biomedicală)

Deşi reprezintă un efect important al funcţionării diferitelor procedee de îmbogăţire a limbii, mai ales în lexicologie, în ceea ce priveşte limbajele specializate **sinonimia** este considerată un „viciu" destul de grav, deoarece afectează claritatea şi precizia termenilor folosiţi (Maneca, 1967 : 493). Conform aceluiaşi autor, sinonimia în terminologie nu este recomandabilă, deoarece împiedică unificarea terminologică, generând astfel confuzii şi interpretări eronate; cu toate acestea, sinonimia este prezentă şi în domenii de activitate specializate, cum ar fi ştiinţele biomedicale, juridice, economice sau tehnice. Lingvista Mariana Ploae-Hanganu susţine acceaşi opinie prezentată mai sus privind sinonimia în terminologii, şi anume: „Postulatul univocităţii între denumire şi noţiune, în cazul termenului, are în special valabilitate teoretică, pentru că în realitate, nu se verifică întotdeauna. Pentru una şi aceeaşi noţiune, se pot întâlni denumiri diferite, constituindu-se cazuri de sinonimie" (Ploae-Hanganu, 1995 : 530).

Există, totuşi, şi opinii contrare celor menţionate anterior. Astfel, Marcus Solomon susţine ideea că pentru fiecare frază, în limbajul ştiinţific, există o infinitate de fraze cu semnificaţie identică: expresia ştiinţifică este inchisă, adică este independentă de receptorul ei (Marcus, 1970 : 32-52). Se menţionează şi faptul că o expresie, fie ea şi matematică, naşte în mintea fiecărui cititor o asociaţie de idei, gânduri, în funcţie de cultura, imaginaţia şi personalitatea cititorului (Ibidem). Conform lui Slavian Guţu (1992 : 36), nu este neapărat necesară eliminarea sau evitarea sinonimiei în ceea ce priveşte terminologiile de specialitate, în următoarele cazuri:

- în construirea definiţiei terminologice, fie prin întrebuinţarea de sinonime sau echivalente din alte limbi, fie prin folosirea de sinonime din aceeaşi limbă sau parafrazare intralingvistică;

BDD-A3069 © 2011 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:06 UTC)

- în procesul elaborării teazaurelor terminologice, deoarece termenii sunt inventariaţi şi descrişi pe baza relaţiilor de echivalenţă, ierarhice şi asociative;

- atunci când unul dintre cei doi termeni reprezintă forma scurtă a celuilalt, pentru economia lingvistică a comunicării.

Dicţionarele care au stat la baza acestui studiu au fost DM (*Dicţionar Medical*, Rusu, 2007) şi MDN (Marele *Dicţionar de Neologisme*, Marcu, 2007). În ceea ce priveşte cauzele sau sursele apariţiei sinonimiei în terminologia biomedicală, acestea sunt multiple, după cum urmează:

1. dicţionarele bilingve sau poliglote (Pavel-Rucăreanu, 2001 : 77), deoarece mulţi termeni intră în sistemul terminologic al unei limbi prin traducerile „de dicţionar". Avem următoarele exemple de termeni biomedicali de origine engleză, ale căror **sinonime româneşti** pot fi privite ca şi o **traducere a termenului respectiv din limba engleză**: *bypass* (< engl. *bypass*) -- *pontaj coronarian, GABA* (< engl. *abreviere GABA-Gamma-Amino-Butyric Acid*) – *acid γ-aminobutiric, non-self* (< engl. *non-self*) – *non-propriu*, *self* (< engl. *self*) – *propriu, sickle-cell* (< engl. *sickle-cell*) – *celulă seceră, tril* (< engl. *thrill*) – *freamăt, turnover* (< engl. *turnover*) -- *reînnoire biologică;*

2. în virtutea tradiţiei, unele dicţionare specializate, cum ar fi şi cel medical (DM, Rusu : 2007), păstrează un paralelism între **termenul latinesc** şi **patronimul de origine engleză**, astfel: *bacil Flexner* (< Simon Flexner, anatomopatolog şi bacteriolog american, director de cercetare medicală la Institutul Rockefeler din New York, 1863-1946) – *shigella flexneri*, *bacil Welch* (< William Henry Welch, anatomopatolog şi igienist american, profesor la Spitalul Johns Hopkins, 1850-1934) – *clostridium perifrigens*, *bacil Whitmore* (< Alfred Whitmore, chirurg al armatei britanice la Burma, 1876-1946) – *pseudomonas pseudomallei*, *boala Bateman* (< Thomas Bateman, medic englez, Londra, 1778-1821) – *molluscum contagiosum*, *boala Blount* (< Walter Putnam Blount, ortoped american, 1900-1992) – *tibia vara, boala Dercum* (< Francis Zavier Dercum, neurolog american, Philadelphia, 1856-1931) – *adiposis dolorosa,* standardizarea defectuoasă (Ciobanu, 1998 : 57);

3. standardizarea defectuoasă (Ciobanu, 1998 : 57);

4. intersectarea diverselor variante stilistico-funcţionale ale comunicării în limbajul biomedical, cu diverse cupluri sau serii sinonimice în care tremenii biomedicali prezintă opoziţii variate; astfel, putem avea:

4.1. **termen patronim de origine engleză -- termen patronim de origine engleză – termen/ sintagmă specializat(ă) mai vechi/ veche în limbă**: *anemie Cooley* (< Thomas Benton Cooley, pediatru american, 1871-1945) – *talasemie majoră, anomalie tip Dalton* (< John Dalton, chimist, fizician şi naturalist englez, profesor la Manchester, care a studiat daltonismul de care el însuşi suferea, 1766-1844) – *protanopie*, *boala Andersen* (<

BDD-A3069 © 2011 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:06 UTC)

Dorothy Hansine Andersen, patolog american, 1901-1964) – *glicogeneză, boala Ballingall* (< Sir George Ballingall, chirurg englez, Edinburg, 1780-1855) – *maduromicoză, boala Barlow* (< Sir Thomas Barlow, medic englez, Londra, 1845-1945) – *scorbut infantil, boala Batten* (< Frederick Eustace Batten, neurolog englez, Londra, 1865-1918) – *lipofuscinoză neuronală, boala Bloodgood* (< Joseph Colt Bloodgood, chirurg american, 1867-1935) – *boală chistică a mamelei*, *boala Bowen* (< John Templeton Bowen, dermatolog american, 1857-1941) – *eritroplazie, boala Brill* (< Nathan Edwin Brill, medic american, New York, 1860-1925) – *tifos resurgent*, *boala Brill- Symmers* (< Nathan Edwin Brill, medic american, New York, 1860-1925, respectiv Douglas Symmers, patolog american, New York, 1879-1952) – *limfom gigantofolicular*, *boala Brinton* (< William Brinton, medic englez, Londra, 1823-1867) – *linită plastică, boala Caffey* (< John Caffey, pediatru american, 1895-1966) – *hiperostoză corticală infantilă, boala Chicago* (< Chicago, oraş în SUA) – *blastomicoză nord-americană / dermatită blastomicotică, boala Christmas* (< Christmas, numele bolnavului de origine engleză la care s-a observant pentru prima oară lipsa factorului sangvin IX) – *hemofilie B, boala Cockayne* (< Edward Alfred Cockayne, medic englez, Londra, 1880-1956) – *nanism progeroid, boala Cogan* (< David Glendening Cogan, oftalmolog american, 1908-1993) – *apraxie oculomotorie congenitală, boala Cooper* (< Sir Astely Paston Cooper, chirurg şi anatomist englez, Londra, 1768-1841) – *maladie chistică mamară cronică, boala Darling* (< Samuel Taylor Darling, medic american care a studiat paludismul, 1872-1925) – *histoplasmoză, boala Dukes-Filatov* (< Clement Dukes, dermatolog englez, 1845-1925, respectiv Nil Fedorovici Filatov, pediatru rus, Moscova, 1887-1956) – *rubeolă scarlatiformă, boala Farber* (< Sidney Farber, pediatru american, Boston, 1903-1973) – *hipogranulomatoză diseminată, boala Fenwick* (< Edwin Hurry Fenwick, urolog englez, Londra, 1856-1944) – *gastrită atrofică idiopatică, boala Forbes* (< Gilbert Burnett Forbes, pediatru american, 1915-2003) – *glicogenoză, boala Fothergrill* (< John Fothergrill, medic englez, Londra, 1712-1780) – *nevralgie de trigemen, boala Gee* (< Samuel Jones Gee, medic englez, Londra, 1839-1911) – *boală celiacă, boala Goodpasture* (< Ernest William Goodpasture, patolog american, Nashville, 1856-1960) – *boală cu anticorpi antimembrană bazală glomerulară, boala Gorham* (< Lemuel Whittington Gorham, medic american, New York, 1885-1968) – *osteoliză masivă idiopatică, boala Glisson* (< Francis Glisson, medic şi anatomist englez, 1597-1677) – *rahitism, boala Hagner* (< Francis Randall Hagner, chirurg american, Washington, 1873-1940) – *osteoartropatie hipertrofiantă pneumică, boala Hailey-Hailey* (< William Howard Hailey, 1898-1967, respectiv Hugh Hailey, 1909-1980, dermatologi americani) – *pemfigus cronic benign familial, boala Hammond* (< William Alexander Hammond, neurolog american, New York, 1828-1900) – *atetoză, boala Heberden* (< William Heberden, medic englez, Londra, 1710-1801) – *anginăpectorală, boala Helwig* (< E.B. Helwig, dermatolog american contemporan) – *keratoză foliculară inversată, boala Horton* (< Bayard T. Horton, medic american, Rochester, 1895-1980) – *arterită gigantocelulară, boala Hutchinson* (< Sir Jonathan Hutchinson, chirurg englez, Londra, 1828-1913) – *panariţiu melanic, boala Kennedy* (< Robert Foster Kennedy, neurolog american, New York, 1884-1952) – *amiotrofie bulbospinală progresivă, boala Lane* (< John E. Lane, dermatolog american contemporan) –

BDD-A3069 © 2011 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:06 UTC)

eritem palmeoplantar simetric ereditar, boala Lawrence (< Robert Daniel Lawrence, medic diabetolog englez, Londra, 1895-1968) – *diabet lipoatrofic, boala Little* (< William John Little, chirurg englez, Londra, 1810-1894) – *diplegie crurală, boala McArdle-Schmid-Pearson* (< B. McArdle, pediatru englez contemporan, Rudi Schmid, medic şi biochimist american contemporan, respectiv Carl M. Pearson, medic american contemporan) – *glicogenoză tip V, boala Milton* (< John Laws Milton, dermatolog englez, Londra, 1820-1898) – *edem acut angioneurotic, boala Nettleship* (< Edward Nettleship, oftalmolog englez, Londra, 1845-1913) – *urticarie pigmentară, boala Osgood-Schatter* (< Robert Bayley Osgood, chirurg ortoped american, Boston, 1873-1956, respectiv Carl Schatter, chirurg elveţian, profesor la Zurich, 1864-1934) – *apofizită tibială anterioară, boala Plummer* (< Henry Stanley Plummer, medic american, Rochester, 1874-1937) – *adenom tiroidian toxic, boala Pyle* (< Edwin Pyle, medic american, 1891-1961) – *displazie metafizară familială, boala Sanders* (< Murray Sanders, bacteriolog american, New York, 1910-1995) – *heratoconjunctivită epidemică, boala Senear-Usher* (< Francis Eugene Senear, dermatolog american, Chicago, 1889-1958, respectiv Barney Usher, dermatolog canadian, 1899-1978) – *pemfigus eritematos, boala Sever* (< James Warren Sever, chirurg ortoped american, Boston, 1878-1964) – *epifizită a calcanului, boala Stanton* (< Sir Thomas Ambrose Stanton, medic englez, Londra, Kuala Lampur, 1875-1930) – *melioidoză, boala Sturge-Weber* (< William Allen Sturge, medic englez, 1850-1919, respectiv Frederick Parkes Weber, medic englez, Londra, 1863-1962) – *sindrom ancefalotrigeminal, boala Tay-Sachs* (< Warren Tay, medic englez, Londra, 1843-1927, respectiv Bernard Sachs, neurolog american, New York, 1858-1944) – *idioţie amaurotică familială, boala Taylor* (< Robert William Taylor, dermatolog şi venerolog american, New York, 1842-1908) – *acrodermită cronică atrofiantă, boala Thomson* (< Matthew Sydney Thomson, dermatolog englez, Londra, 1894-1969) – *poikilodermie congenitală, boala Weber-Christian* (<Frederick Parkes Weber, medic englez, Londra, 1863-1962, respectiv Henry A. Christian, medic american, 1876-1951) – *paniculită nodulară nesupurativă, boala Whipple* (< Hoyt George Whipple, patolog american, Rochester, 1878-1976) – *lipodistrofie intestinală, boala Wilson* (< Samuel Alexander Kinner Wilson, medic englez, Londra, 1878-1936) – *degenerescenţă hepatolenticulară, factor Castle* (< William B. Castle, medic american, 1897-1990) – *factor intrinsec, factor Rosenthal* (< Robert L. Rosenthal, medic american contemporan) – *factor de coagulare, nevralgie Ramsay Hunt* (< James Ramsey Hunt, neurolog american, New York, 1874-1937) – *nevralgia ganglionului geniculat/ nevralgie geniculată, nod Keith-Flack* (< Sir Arthur Keith, anatomist englez, Londra, 1866-1955, respectiv Martin William Flack, fiziolog englez, Londra, 1882-1931) – *nod sinoatrial, nucleu Clarke* (< Jacob Augustus Lockhart Clarke, neurolog englez, Londra, 1817-1880) – *nucleu toracic /dorsal, punct McBurney* (< Charles McBurney, chirurg american, New York, 1845-1914) – *punct apendicular, reacţie Hanger* (< Franklin McCue Hanger, Jr., medic american, New York, 1897-1971) – *teste de floculare, reacţie Sabin-Feldman* (< Albert Bruce Sabin, virusolog american, New York, 1906-1993, respectiv Henry Alfred Feldman, epidemiolog american, 1914-1984) – *test de lizăpentru toxoplasmoză, semn Robertson* (< William Egbert Robertson, medic american, Philadelphia, 1869-1956) – *semn de ascită, semn Saunders* (<

BDD-A3069 © 2011 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:06 UTC)

Edward Watt Saunders, medic american, 1854-1927) – *sinkinezie mână-gură, sindrom Burnett* (< Charles Hoyt Burnett, medic american, 1913-1967) – *sindrom lapte-alcali, sindrom Carpenter* (< George Carpenter, pediatru englez, Londra, 1859-1910) – *acrocefalopolisindactilie, sindrom Cobb* (< Stanley Cobb, neuropatolog american, 1887-1968) – *angiomatoză medulo-cutanată, sindrom Cogan* (< David Glendening Cogan, oftalmolog american, Boston, 1908-1993) – *apraxie oculomotorie congenitală, sindrom Conn* (< Jerome W. Conn, endocrinolog american, Michigan, 1907-1994) – *hiperaldosteronism primar, sindrom Eagle* (< W. Eagle, otolaringolog american, 1898-1986) – *stilalgie, sindrom Edwards* (< J.H. Edwards, genetician englez, 1928-2007) – *trisomie 18, sindrom Freeman-Sheldon* (< Ernest Arthur Freeman, ortoped englez, 1900-1979, respectiv Joseph Harold Sheldon, pediatru englez, 1920-1964) – *distrofie cranio-carpotarsală, sindrom Harris* (< Seale Harris, patolog englez, 1870-1957) – *hiperinsulinism organic, sindrom Hench-Rosenberg* (< Philip Showalter Hench, endocrinolog american, Rochester, premiul Nobel pentru medicină şi fiziologie în 1950, 1896-1964, respectiv Edward Frank Rosenberg, medic american, Chicago, 1908-1997) – *reumatism, sindrom Hutchinson-Gilford* (< Sir Jonathan Hutchinson, chirurg englez, Londra, 1828-1913) – *progerie, sindrom Lowe* (< Charles Upton Lowe, pediatru american, Boston, n. 1921) – *sindrom oculo-cerebro-renal, sindrom Morris* (< John McLean Morris, chirurg american, 1914-1993) – *sindromul testicululuı feminizat, sindrom Riley-Day* (< Conrad M. Riley, pediatru american, 1913-1995) – *disautonomie familială, sindrom Stevens-Johnson* (< Albert Mason Stevens, pediatru american, New York, 1884-1945, respectiv Frank Chambliss Johnson, pediatru american, 1894-1934) – *ectodermoză eroziv pluri-orificială, sindrom Trevor* (< David Trevor, chirurg ortoped englez, Londra, 1906-1988) – *displazie epifizară hemimelică, sindrom Verner* (< John Victor Verner, medic american, n. 1927) – *holeră endocrină / sindromul holerei pancreatice;*

4.2. **termen patronim de origine engleză -- termen patronim de origine engleză/ variată:** *boala Babington* (< Benjamin Guy Babington, medic englez al Marinei Regale, 1794-1866) – *boala Rendu-Osler, boala Herter* (< Christian Archibald Herter, medic şi farmacolog american, New York, 1865-1910) – *boala Gee, boala Whitmore* (< Alfred Whitmore, maior chirurg al armatei britanice la Burma, 1876-1946) – *boala Stanton;*

4.3. **doi termeni specializaţi derivaţi de la o siglă de origine engleză:** *dopază* (< engl. *abreviere DOPA- DihidrOxy-PhenylAlanine + -ază*) – *dopa-oxidază* (< engl. *abreviere DOPA- DihidrOxy-PhenylAlanine + -ază* şi < gr. *Oxys + -ază*), *echovirus* (< engl. *abreviere ECHO- Enteric Cytopathogenic Human Orphan* + < Lat. *virus*) – *virus ECHO*, *LSD* (< engl. *abreviere LSD – Lysergic Acid Diethylamide*) – *lisergid;*

4.4. **termen specializat derivat de la o siglă de origine engleză – termen specializat mai vechi în limbă:** *apudomatoză* (< engl. *acronim de la APUD- Amine Precursor Uptake and Decarboxylation + -oză*) – *neoplazie endocriniană multiplă, IVS* (< engl. *abreviere IVS – InterVening Sequence*) – *intron;*

4.5. **doi termeni comuni sau specializaţi de origine engleză:** *immunoblotting* (< engl. *immunoblotting*) – *Western blot, maltobioză* (< engl. *malt* + < Lat. *bis* + *-oză*) – *maltoză, releasing factor – releasing hormone, stepaj* (< engl. *to step + -aj*) – *mers stepat;*

BDD-A3069 © 2011 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:06 UTC)

4.6. **termen specializat de origine engleză – sintagmă biomedicală mai veche în limbă –** există şi cazuri în care termenul specializat de origine engleză a fost preluat, credem noi, pentru a deservi unei „comodităţi lingvistice" sau pentru o economie a comunicării între specialişti; astfel sintagma biomedicală sinonimică exista deja în terminologia biomedicală românească, constituindu-se de cele mai multe ori din doi termeni şi, foarte rar, chiar din trei: *germoplasmă* (< engl. *germoplasm*) -- *plasmă germinativă, hiperbrahicefalie* (< engl. *hyperbrachycephaly*) – *brahicefalie exagerată, handicap* (< engl./ fr. *handicap*) – *deficienţă fizică, histerolit* (< engl. *hysterolith*) – *calcul uterin*, *lipoblast* (< engl. *lipoblast*) – *celulă adipoasă*, *miodistrofie* (< engl. *myodystrophy*) – *degenerescenţă musculară nutriţională*, *normotonic* (< engl. *normotonic*) – *tonus muscular normal*, *oftalmolit* (< engl. *ophtalmolith*) – *calcul lacrimal, pancreatolit* (< engl. *pancreatolith*) – *calcul pancreatic*, *retinoblastom* (< engl. *retinoblastoma*) – *gliom retinian*, *tabescenţă* (< engl. *tabescence*) – *epuizare fizică; ;*

4.7. **termen specializat de origine engleză (inclusiv eponim) – termen popular:** *respirator Drinker* (< Philip Drinker, inginer american de sănătate publică, 1894-1972) – *plămân de oţel, semn Gunn* (< Robert Marcus Gunn, oftalmolog englez, Moorfields, 1850-1909) – *semnul încrucişării, sindrom Silverman* (< Frederic N. Silverman, medic american, 1917-2006) – *sindrom de copil bătut, sindromul Swan* (< Keneth C. Swan, oftalmolog american contemporan) – *sindromul petei oarbe;*

Putem observa o eterogenitate constantă în ceea ce priveşte fenomenul de sinonimie din terminologia biomedicală. Cu toate acestea, terminologia biomedicală reprezintă un teren fertil pentru apariţia de serii sau relaţii sinonimice, mai ales datorită influenţei considerabile pe care limba engleză a exercitat-o aspura terminologiei biomedicale româneşti în ultimele decenii.

3. Concluzii

Existenţa sinonimelor în terminologiile specializate, în general, şi în cea biomedicală, în particular, este o realitate de necontestat. La fel ca univocitatea, non-ambiguitatea sau monoreferenţialitatea, asinonimicitatea trebuie privită ca o simplă caracteristică ideală a unei terminologii. O modalitate de a fi ţinută sub control poate fi realizată prin normarea şi standardizarea sistemului terminologic biomedical, urmărindu-se cu precădere prevalenţa anumitor termeni sinonimici în funcţie de uz. De asemenea, un text ştiinţific biomedical nu trebuie privit numai ca un simplu instrument informativ, ci să fie capabil să declanşeze unele reacţii din partea receptorului său: acceptare, convingere, etc. Astfel, într-o anumită măsură, considerăm că prezenţa perechilor sau seriilor sinonimice din terminologia biomedicală trebuie acceptată, datorită unei nevoi permanente de accesibilitate către o comunicare ştiinţifică cât mai uşoară.

BDD-A3069 © 2011 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:06 UTC)

Bibliografie:

Ciobanu, Georgeta, 1998, *Elemente de terminologie,* Editura Mirton, Timişoara.
DLSL = Dubois, Jean, Giacomo, Mathée, Guespa, Louis, Marcellesi, Christiane, Marcellesi, Jean Baptiste, Mével, Jean Pierre, 1994, *Dictionnaire de linguistique et des sciences du langage,* Paris, Larousse.
DM = Rusu, Valeriu, 2007, *Dicţionar Medical,* Editura Medicală, Bucureşti.
Ducrot, Oswald, Schaeffer, Jean Marie, 1996, *Noul dicţionar enciclopedic al ştiinţelor limbajului*, Bucureşti, Editura Babel.
Graur, Al., Stati, Sorin, Wald, Lucia, 1971, *Tratat de lingvistică generală,* Bucureşti, Editura Academiei.
Guţu, Slavian, 1992, „Consideraţii cu privire la principiile terminologiei tehnico-ştiinţifice", în *RLSL,* nr. 1, p. 31-37.
Maneca, Constant, 1967, „Probleme actuale ale terminologiei ştiinţifice şi tehnice româneşti", *LR, XVI,* nr. 6, p. 491-498.
Marcus, Solomon, 1970, *Poetica matematică,* Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucureşti.
MDN = Marcu, Florin, 2007, *Marele Dicţionar de Neologisme,* Bucureşti, Editura SAECULUM VIZUAL.
Pavel, Eugeniu,
Rucăreanu, Costin, (2001), *Introducere în terminologie,* Bucureşti, Editura Academiei Române, Editura Agir.
Ploae-Hanganu, Mariana, 1995, „Specificul terminologiei ca ştiinţă în raport cu celelalte ştiinţe ale limbajului", în *LR, XLIV,* nr. 9-12, p. 529-532.
Saussure, Ferdinand de, 1998, *Cours de linguistique générale,* édition critique préparée par Tulio Mauro, Paris, Payot, 1976; în traducere românească, *Curs de lingvistică generală*, Iaşi, Editura POLIROM.
Şerban, Vasile, Evseev, Ivan, 1978, *Vocabularul românesc contemporan,* Timişoara, Editura Facla.

BDD-A3069 © 2011 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:06 UTC)